

המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות

חוזר מס': 1453	תאריך: 18.5.2016
נושא: גמלאות אמהות תת נושא: בסיס לחישוב גמלת אמהות שם החוזר: חישוב גמלה בתוספת השלמת שכר בשל חל"ת, חופשה, חל"ד	
מטרת החוזר לעדכן את פקידי התביעות בדבר השינויים בדרך חישוב גמלת אמהות בתוספת ימי היעדרות בשל חל"ת, חופשה, חל"ד ללא תשלום.	
<u>פתח דבר</u>	
<u>גלריית רכיבים</u> 	
נספחים 1. נספח 1 <u>דוגמאות</u> 2. נספח 2 <u>חוות דעת משפטית</u> 3. נספח 3 <u>פסק דין ארצי טלי פלס</u>	
<u>רשימת תפוצה</u> <ul style="list-style-type: none"> ● נמענים לביצוע: מנהלי תחום גמלאות, ממונים/רכזי גמלאות, פקידי תביעות אמהות. ● העתק לידיעה: מנהלי סניפים, מנהלי סניפי משנה, פקידי דלפק קדמי, מוקד טלפוני, צפת/רחובות, דימונה, פקידי אגף הכספים.	

הוכן ע"י אתי נמרודי מנהלת תחום בכירה- אמהות

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

פתח דבר

בחוק הביטוח הלאומי בפרק האמהות נקבע כי, הבסיס לחישוב גמלת אמהות הוא השכר הרגיל של המבוטחת ברבע השנה שקדם ליום הקובע.

תכלית החוק הינה, תשלום גמלאות מחליפות שכר בהתאם לשכר אליו הורגלה היולדת ובהתאם לשכרה "האמיתי", כדי שהגמלה תהווה תחליף להכנסה שפסקה בעקבות ההיריון והלידה. בתקנות האמהות נקבעו תנאים המאפשרים השלמות שכר במקרים בהם קיימת ירידה בהכנסה ברבע השנה לחישוב הגמלה, כאשר ההקטנה בהכנסה נובעת מסיבות שאינן תלויות במבוטחת.

הסיבות המפורטות בתקנה 2 עוסקות:

- בצמצום ההכנסה לרגל ההיריון
- באי תשלום מלוא השכר עקב היעדרות מעבודה מפאת: מחלה, תאונה, השבתה, שביתה,

ימי אבל, חופשה.

חוזר זה עוסק בפרשנות שניתנה עד כה למושג חופשה והשינוי שחל בעקבות הפסיקה וחוות דעת משפטית בנושא.

חזרה

קריטריונים לזכאות

1. העדרות בשל חופשה עד חודש ימים

הפרשנות שניתנה למושג "חופשה" אפשרה ביצוע השלמות שכר בתנאים הבאים:

- היעדרות מעבודה לרגל חופשה
- לא ניתן תשלום תמורת ימים אלה מהמעסיק
- סיבת החופשה לא הייתה תלויה בעובדת.

חוו"ד החדשה מאפשרת לנו חישוב גמלת אמהות בתוספת השלמת ימי היעדרות בשל חופשה של עד חודש ימים, גם כאשר החופשה היא מבחירה של העובדת, ללא צורך בקבלת הסבר לסיבת החופשה.

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

2. חל"ד ללא תשלום

בחוק עבודת נשים ובחוק הביטוח הלאומי נקבע כי משך חופשת הלידה בתשלום היא עד 14 שב'. בחוק עבודת נשים נקבע כי, עובדת שעבדה אצל אותו מעסיק לפחות 12 חודשים לפני יציאתה לחופשת לידה זכאית ל- 26 שב' חל"ד.

עפ"י הפסיקה של בית הדין הארצי בעניינה של טלי פלס, במקרה שבתקופת רבע השנה לחישוב גמלת אמהות שהתה המבוטחת בחל"ד ללא תשלום, תקנות השלמת שכר חלות עליה כמקובל לגבי תקופת חל"ד בתשלום. הווה אומר, בחירה בין השלמת ימי היעדרות, חישוב לפי דמי לידה קודמים או שינוי רבע שנה (תקנה 2).

הדבר נכון ורלוונטי במקרים הבאים

- מי שנזקקה לשמירת היריון לאחר חל"ד ממושך.
- בתביעה לדמי לידה של מי שחזרה לעבודה לאחר חל"ד ממושך והפסיקה לעבוד לפני הלידה.

טרם קבלת החלטה יש לבדוק שאכן זכאית לחל"ד ממושך לפי התנאי בחוק עבודת נשים.

3. חל"ת במהלך חודשי הבסיס

סעיף 53 לחוק קובע את האופן שבו יחושב שכר העבודה הרגיל לצורך תשלום גמלת אמהות, כאשר החישוב הוא לפי הכנסת המבוטחת ברבע השנה שקדם ליום הקובע.

הסעיף מגדיר הכנסה כ"הכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח"

עפ"י תקנה 6 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח), תשל"א - 1971.

חובת המעסיק להמשיך ולשלם דמי ביטוח במשך חודשיים רצופים בהם שהה עובד בחל"ת מאושר

ע"י מעסיקו. עוד קובעת התקנה, כי שיעור דמי הביטוח כולל רכיב ביטוח אמהות, וכי הוא נגזר

מהכנסה מזערית (נכון להיום השיעור הינו 6.57% משכר המינימום- נכון לינואר 2016 - 4,650 ₪)

לאור זאת, ובכדי לתת פתרון למצב בו אישה נמצאת בחל"ת בתקופת רבע השנה, הוחלט כי

נראה בחודש זה ועד חודשיים בלבד, כהכנסה בגובה שכר מינימום או שכרה של העובדת

המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות

קודם לחל"ת, הנמוך מבניהם.

חזרה

המערכת הממוחשבת

מערכת נשים ערוכה לשינויים-

- במסך הכנסות ניתן להזין ולבצע השלמת ימי היעדרות.
- במסך החלטה ניתן לשנות את רבע השנה לחישוב בשל צמצום.
- עם הזנת תקופת חל"ת המערכת פותחת אפשרות להשלמה במסך הכנסות
- בחישוב לפי דמי לידה קודמים, נשאבים סכומי הגמלה ונשתלים בחודשים הרלוונטיים.

עליזה ברלזון
מנהלת אגף גמלאות משפחה

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

נספח – 1 דוגמאות

1. העדרות בשל חופשה עד חודש ימים

עובדת שעבדה עד יום הלידה - 20.9.15

חודשי הבסיס לחישוב הם- יוני יולי אוגוסט, בחודש יוני יצאה לחופשה משפחתית. מכיוון שלא נותרו לזכותה ימי חופשה, היא לא קיבלה תשלום עבור ימים אלה, הכנסתה בחודש זה הייתה נמוכה מהשכר הרגיל שלה.

עד כה ראינו בחופשה כנ"ל כבחירה של העובדת ולכן החישוב לא כלל השלמת שכר. בהתאם להנחיה החדשה חישוב הגמלה יכול השלמת ימי העדרות עבור ימי העבודה האפשריים בחודש יוני.

2. חל"ד ללא תשלום

עובדת משרד הבטחון עבדה עד היום שבו ילדה - 24.4.15 (במשך שנתיים) יצאה לחל"ד בתשלום בתקופה שבין 25.4.15 ועד 31.7.15. בתום החל"ד בתשלום המשיכה חל"ד ללא תשלום עד יום- 30.9.15 בהיותה בהיריון בסיכון נאלצה בשל מצבה הרפואי לצאת לשמירת היריון ביום 15.10.15

הבסיס לחישוב גמלת שמירת היריון הם חודשים: יולי אוגוסט וספטמבר 2015 על פי הפרשנות החדשה החישוב ייעשה כך:

בחודש יולי - דמי לידה קודמים

חודש אוגוסט- השלמת ימי העדרות

חודש ספטמבר – השלמת ימי העדרות

חל"ת במהלך חודשי הבסיס

עובדת חב' אמדוקס ילדה ביום 29.8.15 (עובדת בחברה מס' שנים).

לפני הלידה, בחודשיים יוני ויולי 2015 יצאה לחל"ת שאושר על ידי המעסיק.

חזרה לעבודה ב-1.8 ועבדה עד מועד הלידה.

חודשי הבסיס לחישוב הם: מאי יוני ויולי.

שכרה בחודש מאי עמד על 15,000 ₪

בהתאם לפרשנות בחוות הדעת המשפטית החדשה, חישוב בחודשי חל"ת יערך

לפי שכר מינימום או השכר שלה הנמוך מבניהם.

הבסיס לחישוב יהיה:

חודש מאי - 15,000 ₪ שכר בפועל

**המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות**

חודש יוני- 4,650 ₪* שכר מינימום

חודש יולי 4,650 ₪* שכר מינימום

נספח 1

בהמשך לשיחתנו בעניין מקרים בהם אישה נעדרת מעבודתה בשל חופשה בת פחות מחודש ימים (והיו ימי עבודה באותו חודש), וימים אלו מנוכים משכרה היות ואין לה ימי חופשה אצל המעסיק, לאור תקנה 2(ב) יחושב השכר הרגיל לצורך תשלום דמי הלידה לפי השכר המשוער.

מיכל

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

לאחר קיום דיון נוסף בעניין שבנדון, מוצע לראות בשני חודשי החל"ת הראשונים בלבד, כחודשים בהם ההכנסה עמדה על שכר מינימום*, וזאת מהטעמים שיפורטו להלן:
סעיף 53 לחוק קובע את האופן בו יחושב שכר העבודה הרגיל של המבוטחת לצורך תשלום דמי הלידה, כאשר החישוב הוא לפי הכנסת המבוטחת ברבע השנה שקדם ליום הקובע, בחלוקה ל-90 ימים.

הסעיף מגדיר הכנסה – כ"הכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח".
תקנה 6 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח), תשל"א – 1971, קובעת חובת מעסיק להמשיך ולשלם דמי ביטוח במשך חודשיים רצופים בהם שהה העובד בחל"ת מאושר על ידי המעביד.

עוד קובעת התקנה, כי שיעור דמי הביטוח כולל רכיב ביטוח אמהות, וכי הוא נגזר מהכנסה מזערית (נכון להיום השיעור הינו 6.57% משכר המינימום).
לאור כך, ועל מנת לתת פתרון ולו חלקי, למצב בו אישה נמצאת בחל"ת "הנופל" בתקופת רבע השנה, מוצע כי יראו בחודש זה (וכאמור עד חודשיים בלבד), כהכנסה בגובה שכר מינימום. (*יובהר – כי במקרה בו המבוטחת הרוויחה קודם לחל"ת שכר הנמוך משכר המינימום, יראו בחודשי החל"ת עד לגובה ההכנסה בפועל, ולא יותר משכר המינימום).
יער, כי קיימת שונות בלשון החוק בין ביטוח אבטלה לדמי לידה, וכפי שצינו בהתכתבויות קודמות בסוגיה, הפתרונות המצויים בעניין השלמת בסיס דמי הלידה מעוגנים בתקנות אמהות. יחד עם זאת, היות ואין פתרון לסוגיה זו בתקנות (ונזכיר כי מדובר בפרשנות לתקנות אשר נתמכה על ידי בית הדין הארצי בפסיקות קודמות), ולשון החוק מפשר במידה כזו או אחרת גמישות, ניתן להעניק בעניינו הפרשנות המוצעת מעלה כפי שמיושמת כיום באבטלה.

מיכל.

המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות
נספח 2

מצ"ב קישור:

פסק דין טלי פלס השלמת ימי העדרות בשל חל"ד ללא תשלום